

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égész évre	18 kor
Negyedévre	4
Helyben házhoz kordva:	
Égész évre	20 kor
Negyedévre	5
Vidékre postán szállítva:	
Égész évre	24 kor
Negyedévre	6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
kiszárazott napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség káriratait visszaszedem
vagy megöröszökre nem vállalok.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, május 14.

Marakodó földosztók.

— Egy érdekes eset tanulságai. —

A legvárászosabb, a legszebb ima a szociálista apostolok szájában a földosztás.

A föld népénk még a nyugodt és jómódu elemeit is fölizzgatta a földosztás lehetőségére. Osztani minden földet, hogy jusson mindenkinek! Ez a várászsige, a mely az izgatók szájában leghatásosabb. Ilyeténképen a földéhség a legfokozottabb mértékben fejlesztetik mesterségesen s ennek visszaható szomorú példái már kezdenek jelentkezni. Szelidebb alakban úgy nyilvánul, hogy az alföldi ember elhagyja Istent áldotta faluját és az ott levő három négy hold jó földjét jó magas áron eladja, hogy az erdős vidéken, magas hegyháton tizenöt-husz hold földet vegyen a kopár agyagterületekből, melybe beleölve összes pénzét maga és hozzátartozói vereitkes munkáját, egy évtized keserű kínlódása után teljesen vagyontalannak, koldusbottal a kezében visszavándoroljon családtagjaival, rongyosan, éhesen szülőföldjére — zsellérnek, napszámosnak.

Ilyen elemek a gazdasági társadalom páriái

a vízbefuló szalmaszála után kapkodók, — lelki egyensúlyokat veszítve, — áldozatul estek a saját földéhségüknek. Ezekből kerülnek ki a legféltelenebb agitátorok, akik fenhargon véresszájjal követelik a földosztást és a harci zászlót csak azon esetben hajlandók levenni, ha véletlen folytán valamely nagyobb birtok földarabolásából juthattak szerencsés körülmények között az óhajtott földhöz. Nagy részük pedig Amerika valamelyik olombányájából sóhajtozik vissza a kapzsiság révén hűtlenül elhagyott hazai földre.

A másik a veszedelmesebb alakja a földéhségnek ott jelentkezik, a midőn a kiosztandó földek birtoklása végett indul meg az élet-halálharc. Itt már a népboldogítók fegyvere is kezd vissza felé sülni. A földet a népnek! hangzatos eszmék kezdenek összegabalyodni.

Egy rendkívül tanulságos és érdekes esetről vonjuk le ezt a következtetést, mely végeredményében azoknak ad igazat, akik a lázas földaprózásoknak sohasem voltak és nem is lehetnek barátai.

Ugyanis egy közeli nagyobb uradalom gazdaságának egy része közvetlen a falu kertjeinek alá esik, tehát tőszomszéd a község belterületével. Tekintve, hogy az uradalom gazdaságával községi földek által beekeltségénél fogva

egy összefüggő birtok testet sem képez, hanem a gazdaságnak külön álló egy része, össze áll a község földosztó eleme, hogy jó lesz az nekünk! Megindul a a hajsza, a birtokos uradalomnál úgy, mint a miniszteriumnál. Mindkét helyen jóakaratu támogatás az eredmény.

Azonban a földvásárlók egy része az uradalomnak megvétele nézve oly előnyös fizetési feltételeket ajánlott, hogy a többi földvevők szegényebb része e föltételek alatt soha földhöz nem juthat. Tehát épen az az elem a szegényebb, akiknek egy talpalatnyi földjük sincs. Ismét megindul a hajsza. A szegényebb csoport okosabbik része már most a kérelemmel járul mindenfelé, most ne osszanak földet, tartsa meg az uradalom, ha a másik fél örökösök, korok napszám és juktól, valamint részes örökre elesnek és megélhetésük korlátok közé szorul.

Ez is egy világos példája, hogy olyan lázasan azzal a földosztással. Anol pedig mégis megtörténik a földosztása, azt a legnagyobb körültekintéssel kell keresztül vinni.

Exempla docent!

Kaczvinszky Andor.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Viszontlátás.

Ejtél elmúlt s a Montmartre utcai néptelenül, üresen tátongtak a fehér januári éjszakában. Metsző szél sivitott s apró hókristályokat dobott néhány elkésett járókelő arcába, kik sietve menekültek előle védettebb helyre. A népcabaret és énekes kávéházak bejáratai feleit már nem égtek a lámpák, mert az előadás régen véget ért s az artisták egy része hazament szegényes lakására, míg a másik része, főleg a nők, barátaival visszavonult a szeparékba. Csak a kivilágított pálinkáslebujokban volt még élet s ezekből időközönként hangos zsvaj hallatszott ki a néptelen utcára.

Gaston Gallot dülöngélve tartott hazafelé és keserves küzdelmet vívott a szemközti fuvószéllel, mely nyitott télikabátjának két szárnyába belekapaszkodott. Kalap nem volt a fején, mert azt a szél elvitte s hosszú, erősen őszülő haja vad táncot járt arca körül. A zülött öreg ember olyan volt a hózivatar közben, mint a vitorláshajó, mely oldalát járva igyekszik haladni a szél ellenében. Leész este a zongorát verte egy negyedrangú énekeskávéházban másfél frankért s most a harmadik pálinkásbódéból jött, de a negyedik előtt nem tudott elhaladni anélkül, hogy be ne lépjen.

A füstös, szeszgőzös helyiségben jóleső melegség fogadta, mely a széltől átjárt, dermedt tagjaiba új életet öntött. Leült egy asztalhoz a kandalló közelében és körültekintett. Az asztalok mellett félig vagy egészen ittas férfiak

ültek csaknem kivétel nélkül az alsóbb néposztályból: kocsisok, lovászok, boltiszolgák és munkások, kik itt elitták napi keresetüket, miközben kiabálva viatkoztak sorsuk türethetlensége felett és szidták a bourgeoisie t. A mennyezetről három füstös lámpa csüngött alá, melyek fénye csak küzködve tudott áttörni a sűrű füstön. Közel a zenélő automatához, mely régi olasz áriákat rikácsolt a levegőbe, egy vénülő asszony ült. Arcvonásai a sűrű festék alatt is hajdani nagy szépséget árultak el s dus haja, melyben sok volt már az ezüstszál, sulyos koszoru gyanánt övezte fejét. Teát ivott és szórakozottan hallgatta a mellette ülő ittas kocsis szavait, aki ügyetlenül tette neki a szépet.

Gaston Gallot boszankodva hallgatta az óramű rossz zenéjét, mely műértő füleit sértette és absinthet rendelt. Egy hajtásra kiitta a zöld mérget, melybe ár évék hosszú sora óta befojtotta bánatát, élete nagy tragédájának emlékeztet. Bámulatos erős szervezete sokáig eilentállott a méregnek, de az utóbbi időben annak hatásaként már gyakran voltak ideges hallucinációi. Azt képzelte ilyenkor, hogy smaragd zöld, végtelen tenger hullámaiban tekszik s ezek örökösen himbálják akaratlan testét és gondolkodásra képtelen lelkét. Ez a pihenés, az emlékezés nélküli mámor jól esett elgyötört agyának s főleg a fásultság és érzékenység e kellemes állapota volt az, amiért minduntalan visszatért az absinthes pohárhoz.

Gaston Gallot még egy pohárkával rendelt a méregből, miközben önfeledten a vén asszonyon felejtette tekintetét. Ez az arc, ezek a csodálatos, még most is izzó tűzben égő sze-

mek mintha rég elmosódott, feledésbe merült boldog órák emlékei idéztek volna fel fásult agyában. Anélkül, hogy teljes tudatában lett volna annak, amit tesz, odatámaszkodott az asszony asztalához és a vöröshaju kocsis nagy csodálkozására leült melléje.

A különös pár összenézett, de azután kedélyesen fogták fel az esztét és szóba álltak az öreggel. Az kocsis tudta, hogy ki, mert az én kes lebuiban sokszor hallgatta Gallot zongorajátékát. Még bizonyos büszkeséget is érzett, hogy az »artista« melléje telepedik.

A nő a kocsis borából töltött az öregnek, de ez visszautasította.

— Már évek óta nem iszom — szolt dögva, lassan forgó nyelvvel. — Csak absinthe-ot . . . Az jobb, mert attól könnyebben lehet felejteni . . .

— Szerelmes volt, öregem? — kérdezte nevetve a kocsis.

— Szerelmes? Nem! Örült — felelt Gaston Gallot. — Imádtam egy leányt, aki szerencsétlenségem lett és tönkretette egész jövőmet, azt a jövőt, mely fényesnek és ragyogónak ígérkezett.

Elhallgatott és néhány pillanatig a lámpa világába bámult.

Azután hirtelen odafordult a nőhöz.

— Olyan szemem volt, mint neked lehetett valamikor.

Mit tegezte, ami figyelmessé tette a nőt.

— Csaknem husz évvel ezelőtt volt — folytatta lassan az öreg — és én dicsőségem, hírnevem tetőpontjára álltam. Mit bámultok? Igenis, hírnevem tetőpontján. En voltam akkor Párizs legünnepeltebb zongoraművésze s neve-

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 14.

Elnök: Justh Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése s az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után

A Ház a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásában is elfogadja.

A gazdasági cselédek sorsa.

Elnök: Következik a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozása és a földművelésügyi miniszter ur törvényjavaslata.

Bernáth István a munkásügyi bizottság elnöke: Ismerteti a javaslatot. Ez a törvényjavaslat bizonyos dolgokat kiemel a szerződéseket hatálya alól. A javaslat szaporítja azokat a köteleességeket, melyeket a gazdáknak magukra kell vállalniuk. De ezzel elérik azt, hogy a cselédség mindjobban és jobban ragaszkodik gazdájához. Ebben a javaslatban kell valami igen jónak lenni, amely a nemzeti egységet célozza, mert a szocialisták ellenzik. Egyáltalán nincs ok azokra a támadásokra, melyekkel illették a javaslatot. Nem áll, hogy a törvényjavaslat büntető pontjai túl szigorúak volnának. Beszél a német szocialistákról, majd áttér a magyar nemzetközi szocialisták dolgaira. A nemzetközi szocializmus addig míg kritizál, megtette a kötelességét, de tovább menni nem bír. Ismétli a beszéde végén, hogy igaz, hogy e javaslat terhetek ró a gazdákra, de viszont a gazdának meg van adva a mód arra, hogy magukon segítsenek és ez által biztosítja a társadalmi és gazdasági fejlődést. (Élénk éljenzés.)

Holló Lajos: A koalíciós pártok megbízásából szólal fel. Az előadó mélyreható fejtege-

tései fölmentik itt az alól, hogy e javaslatról hosszabban szólhasson. A magyar gazdasági társadalom soha sem zárkózott el azon követelések elől, melyekkel a humanizmusnak szolgálnak. Nagy a veszély, melyet az izgatók keltenek avégből, hogy a munkást és munkaadót ellenségekké, kibékíthetetlen ellenségekké tegyék. S nagy a veszély az irányban is, hogy ez a szerencsétlen ország a legelső helyet foglalja el a kivándorlás statisztikai táblázatában.

Nem a viszonyok elkerülhetlen következményei okozzák a bajt, hanem azok a titokban a nemzet egysége ellen törő elemek, melyek szíverejüket megfosztják, hogy bosszút idézzenek elő: a magyar társadalomban. Ép ezért fontos a beterjesztett javaslat. Csakhogy a haza áruló szociális alkotásokkal álhassanak ellen a támadásoknak. Örömmel üdvözlö a javaslatot, melyet a szociális tárgyalás alapjául elfogad és kéri, hogy a részletes tárgyalásokat az ünnepek után tárgyalja a Ház.

A szocialisták szónoka.

Mezőfi Vilmos: Reflektál az előadó beszédére. Visszautasítja az előadó ama vádját, mint ők mint császári szocialisták küzdenek a javaslat ellen. Ők, mint nemzetközi szocialisták hazafiúi kötelességből küzdenek. A javaslat a cselédek leigázására és megkötésére irányul. (Ellenmondások.) Azt mondja, hogy a szocialisták programja nem olyan élőalak, mint azt az előadó feltünteti. (Derűtség.) Az érdekelte cselédek rabszolga törvénynek terjeszték el a javaslatot.

Felkiáltások: Nem a cselédek, hanem az agitátorok, azok neveztek el annak.

Mezőfi Vilmos: Mivel a törvényjavaslatnak reakcionálisabbat, rosszabbat még ebbe a parlamentbe nem hoztak. (Óriási lármák. Elnök csenget.) Rabszolga törvény ez, mely hasonló lesz az eddigiekhez, melyek alapján a munkások ezreit sújtották súlyos büntetésekkel.

Somogyi Aladár: És a mely büntetéseké önöknek, agitátoroknak köszönhetnek.

Mezőfi Vilmos: Ha a javaslat törvényerőre emelkedik, épen ellenkezőjét ér el annak, aminthogy az 1898. II. t. c. csak ezt eredményezte, hogy a szocialisták tárgya megnövekedett és kérdezi, mért nem csinálták meg előbb az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot? vagy mért nem csinálták meg a fokozatos földadó rendszert? Ugy látszik, hogy a cseléd-törvényt hivatottabb lett volna megcsinálni a jövőbeni parlament mely az általános választói jog alapján ül össze, de azért siettek vele úgy, mert félték, hogy ez nem csinálja meg.

Daranyi Ferenc: Gyerekek beszélnek így a piacon.

Mezőfi Vilmos: Másfél millió cselédet viznek be az elégedetlenek táborába (ellenmondások). Rátér ezután magára a törvényjavaslatnak bírálataira és leírja a cselédek nyomorult helyzetét.

Förster Otto: Ez még soha se látot eleven cselédet.

Mezőfi Vilmos: A munkást és munkaadót nem lehet egyenlő szerződő félnek tekinteni. A munkás helyzete sokkal rosszabb, mert kényszer alatt áll. Az a jogtalan munkás mindenféle adót fizet, hadmentességi adót, községi adót, egyházi adót.

Felkiáltások: Szervezeti adót.

Mezőfi Vilmos: Sajnos szocialista adót még nem fizetnek.

Felkiáltások: Uzsorát!

Mezőfi Vilmos: Kéri az elnököt, hogy engedjen neki szünetet.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után:

Elnök: Az ülést újból megnyitja.

Mezőfi Vilmos folytatja beszédét és végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

A csütörtöki ülés napirendjének megállapítása után az ülés 2 órakor véget ért.

met ott emlegették a Rubinsteiné és Liszté mellett. Egy ízben hivatalos voltam a Mailloték estélyére . . .

A nő önkéntelen kézmozdulattal feldöntött egy poharat és fürkészni kezdte az öreg arcvonásait.

— Maillot gazdag bankár volt és előkelő házat vezetett, mely rendes találkozója volt a művészvilágnak. A bankár gyönyörű leánya belémszeretett s engem is elfogott az örület. Am a leány el volt kényeztetve s szokva volt ahoz, hogy játszik a szívekkel . . . ám erről később! . . . Az estély után, a villa tündéri kertjében, melynek utjain a vendégek elszéledtek, alkalmat találtunk arra, hogy találkozzunk. Egy padon, a csobogó szökőkút közelében megváltottam szerelmemet. A leány szavaival és csókjaival boldoggá tett. Kettőnk közt elhatározott dolog volt, hogy férj és feleség leszünk . . . De a leány kacér volt s elfogadta a mások udvarlását. Különösen a fiatal Durand hadnagy szurt nekem szemet . . . Dacoltam és hetekig feléje se néztem. Claudine azzal felelt, hogy jegyesévé lett Durandnak. Siettem megadni a választ, s örült meg gondolatlanúságomban én is eljegyeztem egy teljesen közönyös nőt, sőt, hogy diadalom teljesebb legyen, el is vettem. Claudine ovatosabb volt és felbontotta eljegyzését. Esküvőm napja volt életem legholdogtalanabb napja . . . Akkor ittam az első abszintet s azóta az lett a búfelejtőm . . . Mikor reggel hazatértem, feleségem eltűnt hazulról . . . Nem is kerültünk többé össze. En azóta egyre súlyodtam, barátaim, ismerőseim elfordultak tőlem s nevem csakhamar feledésbe merült. Maillot Claudine pedig megszökött ha-

zulról. Tizenöt év óta nyoma veszett . . . Lehet, hogy messze elköltözött lehet, hogy meghalt . . .

Az öreg ember fáradtan elhallgatott. Fejét karjára támasztotta és maga elé bámult. Agyából elszállt a mámor és szemében könny csillogott.

— Pedig hogy szerettem! — folytatta Gaston Gallot. — Soha, soha nem fogom elfelejteni azt a júliusi éjszakát ott a holdvilágos kertben! A leány mellett ültem s kezemen tartottam kezét, melyet forró csókokkal borítottam. Mikor tisztában voltunk egymással, emléket kértem tőle, mit örökké szívemen viselhetek . . .

— És ő odaadta aranybafoglalt email-arcképét — szölt önfeledten a nő.

— Igen — folytatta az öreg és keblébe nyult. — Azóta mindig itt pihent a szívemen . . . nem volt perc, melyben nem érezte volna szívem melegét — s egy bájos medaillon-képet tett az asztalra.

— Egy fűrtöt fényes, szénfekete hajadból — szölt hevesen a nő — és te odaadtad. Itt van, itt viseltem azóta mindig a szívemen . . .

Az ivók csodálkozva nézték az öreg férfit és a nőt, akik sirva egymás karjaiba borultak. Néhány perc múlva Gaston Gallot föl emelkedett, fizetett és karját a nő karjába öltve, boldogan eltávozott vele szegényes lakására, melynek egyedüli díszesebb butora a zongora volt.

A vörös kocsis boszankodva csapott az asztalra s mérgében még egy palack bort rendelt.

George Pigot.

A vasutas-törvények.

Hogy Kossuthnak a magyar vasutakra vonatkozólag benyújtott törvényjavaslata mennyire megfelel a nemzet valódi érdekeinek, azt a sok támadás forrása legjobban igazolja.

A horvátok támadják, tehát nemzeti szempontból igen üdvös a javaslat. Támadják a darabontok; tehát az új, tiszta közéleti szellemnek erős bástyája épül benne. És kirohannak Lengyelék is, ami annak bizonyossága, hogy a javaslat lajkus, okos, méltányos. Miért támadnák különben a Zoltánok?

A horvátok berzenkedése: az ő igazi alakjuk bemutatása. Addig kellett nekik a magyar barátság, míg a horvát állam légvárát felépíthették mögötte. Ez a javaslat azonban törvénybe iktatja a vasut magyarságát s egy erős kapocscsal fűzi össze a magyar szent korona országait. Ezért kell ellene kirohanniok,

A horvát kifogások gyakorlatilag meg nem állanak. A vasut üzleti jellege megkívánja az egységes vezetést s az 1868. évi I. törvénycikk elrendelte az összes vasutak központi telekkönyvezését Budapesten. Ezen az 1868. évi XXX. t. c. sem változtatott s így a vasut egységességét már eddig is törvény biztosította. A horvátok maguk sem kitógásolták gyakorlatban a magyar vasuti nyelvet; hiszen minden évben Nagyváradon is több horvát

fiatal vasutas van gyakorlaton, akik a szakismeretek mellett a magyar nyelvet is elsajátítják és örülnek haladásuknak. A horvát berzenkedés csak kortes eszköz.

Korteszokozul vették elő a támadást Lengyelék is, azzal a különbséggel, hogy ők elferdítik a javaslatot s ezt az elferdített csalmányt ostorozzák. Kossuth javaslata nem követeli meg a magyar nyelv ismeretét a városi közlekedési vállalatok embereitől. He-lyesen. Főlöleges zaklatás lenne, mert pl. a sziszeki villamos vasuton (ha van) nem igen kell a kalauznak magyarul tudnia. A Nap ezt úgy ferdíti el, hogy szerinte a horvát szlapon területen lévő helyi érdekű vasutak alkalmazottainak nem kell magyarul tudni, a mi már megint nem igaz. Tudnia kell ott magyarul a legutolsó bakternek is.

A darabontok a katonai szigorhoz közel álló fegyelem miatt haragszanak. Ez a legnagyobb dicséret. A MAV. vagyona drága kincs, amelyet csak lelkiismeretességgel lehet megőrizni. Ezt biztosítja a vas fegyelem behozatala. Olyan intézkedés ez, a mely az anyagi érdekek teljes biztosításával kapcsolatban az állam egyéb üzemeinél, sőt már állami és nem állami közhivatalokban is követésre méltó. Aki becsületesen dolgozik, azt fizetni kell becsületesen, de a tisztességes fizetésért tisztességes munkát is kell követelni.

Legyen ez a javaslat határhő a magyar vasuti politika történetében, jelentse szebb, munkás jövő kezdetét és legyen egyuttal példa más irányban is: a munka megfelelő díjazásra s a díjazással arányos munka feltétlen megkövetelése tekintetében.

UJDONSÁGOK.

* **Szmrecsányi püspök a Szt. László fürdőben.** Ritkán kezdődött még oly kedvező anspiciumok mellett a fürdő idény, a Püspök-fürdőben, mint folyó évben. A kellemes, meleg idő nagyszámu fürdővendéget hozott már is, a szezon elején a pompás fürdőnek, amely a tavalyi újárendezés pompáját most mutatja igazában. *Kernáts* János fürdőbérő ez alkalommal is célszerű, modern ujtásokat hozott be a századok óta hirneves fürdőben s gondoskodott vendégeinek minden kényelméről. A remek parkban már szól a zene s a nagyszámu előkelő fürdő vendégeken kívül naponta sokan keresik fel a vizéről, konyhájáról és pinczéről hirneves fürdőt, hogy pár órát szórakozzanak a remek helyen. Tegnap meglátogatta a fürdőt dr. *Szmrecsányi Pál* v. b. t. t., megyés püspök, aki a délutánt a remek parkban és a kursalon előtti téren töltötte s gyönyörködött a fürdő foly. onos haladásában, fejlődésében. Ő Excellenciája sétát tett a fürdő telepen, majd meguzsonált s kedves szívelyességgel társalgott az előkelő fürdővendégekkel.

* **Sport-pavillon a Városligetben.** A város főmérnöke előterjesztést tett a városi tanácshoz, a Városligetben tervezett atletikai pálya és sport-pavillon létesítése ügyében. Az atletikai pálya berendezését helyesli; ez alig kerül valamibe. A sport pavillon építésére 7948 kor. szükséges. Ennek törlesztését, a sport-egylet teljesítésé. addig, amíg az egész Városliget rendezésére a költégek engedélyezve lesznek. Mivel már akadt vállalkozó, aki hajlandó ez évben felépíteni a sport-pavillont, akként, hogy az építési költséget a jövő évben fizesse ki a város, a főmérnök javasolja,

hogy mielőbb rendelje el a város a pavillon felépítését.

* **Plébánosi és hittanári vizsgálat.** A napokban közöltük a körlevélből, hogy az ugynevezett zsinati bizottságot és a középiskolai hittanárokat képesítő bizottságot három évre újjáalakította *Szmrecsányi* püspök. Tegnap mindkét bizottság előtt vizsgálat volt. *Nyári* Ignác debreceni káplán és *Ruszkó* Zoltán dobozi expositor plébánosi vizsgát tettek, *Hágen* Ferenc Endrődi, *Molnár* János szarvasi káplánok pedig hittanári vizsgálatot tettek, mindnyájan jó sikerrel. A bizottságok tagjai és a vizsgázók délben a püspök vendégei voltak.

* **Elmaradt ülés.** A mult héten tartott közgyűlésen róttá meg *Hlatky* Endre bizottsági tag az egyik szakbizottságot, hogy alig tudják az üléseket megtartani. Ugy látszik, a megrovási kalandnak éppen oly kevés eredménye volt, mint a lapok ezirányu gyakori felszólalásának. Tegnap délután 4 órára volt összehívva a vámfelügyelő bizottság, azonban az ülést nem lehetett megtartani, mert az elnökön, *Komlóssy* József gazd. tanácsnokon kívül csupán dr. *Altmann* Jakab jelent meg.

* **Nagyvárad egy szoborleleplezésen.** Hajdusoboszlón június hó 2-án teplezik le Bocskay szobrát. A hazafias ünnepélyre Nagyvárad városát is meghívták s a város törvényhatósága képviselőjében *Ragány* János főszámvévő és dr. *Tóth* Ferenc városatya vesznek részt a szobor leleplezésén.

* **Községek vizsgálata.** Dr. *Miskolczy* Ferenc alispán megbízásából *Keszthelyi* Zoltán főjegyző e hó 21-én fogja megkezdeni a járá-sokban a községi ügykezelés valamint pénzkezelési vizsgálatokat. Az érmihályfalvai járásban 21—25-ig fog tartani a vizsgálat.

* **Bérmálás az érmihályfalvai járásban.** *Fetser* Antal felszentelt püspök az érmihályfalvai járásban e hó 26. és 27-én tartja meg bérmakörutját. Május 26-án Szalacs és Vasad-Kupócson. 27-én pedig Érmihályfalva, Erkeserű és Eradany községekben szolgálja ki a bérmálás szentségét a püspök. A hir vételére, hogy az idén Érmihályfalván bérmálás lesz, megkezdődtek az előkészületek a szentség méltó elvételére.

* **Kataszteri kinevezések.** A pénzügy-miniszterium vezetésével megbízott miniszter-elnök az országos kataszteri felmérés rendszerezett létszámában: *Lojko* János kataszteri főmérnököt kataszteri főmérnöké a VIII. fizetési osztályba. *Makai* Győző, kataszteri mérnököt kataszteri főmérnöké. *Gombos* Dezső, kataszteri mérnököt, kataszteri főmérnöké. *Blasius* Mihály és *Takács* Béla mérnökségeket kataszteri mérnöké. *Medgyessy* Pál és *Mann* Gyula, felmérési növendékeket kataszteri mérnökségekké a XI. fizetési osztály 3 fokozatába való sorolással. Végül *Groszmann* Károly, *Miklóssy* Gábor, *Tüske* Ferenc és *Antalfy* Lajos, felmérési díjnokokat ideigienes minőség. a felmérési növendékeké nevezte ki.

* **A közttereket őrzik.** A rendőrfőkapitány nagyon szükséges dolgot cselekedett, hogy a köztterek őrzetére parkfelügyelőket alkalmazott. Négy előregedett embert fogadott fel a parkok felügyelctére, havi 30 kor. díjazással. Ezenkívül 20 drb. figyelmeztető táblát készített a következő felirattal: »A jelentékeny anyagi áldozat árán létesített eme növényzetet a közönség oltalmába és védelmébe ajánlja a városi hatóság.« — A mult tapasztalatai szerint nagyon is szükség volt mindkettőre, mert a mi közönségünk nem emelkedett még annyira hogy kimélje a közttereken a növényzetet.

* **Az amerikai magyarok adománya.** A margitai járásból Kéty község lakosságának népeisége igen megcsappant. A lakosságnak mintegy fele kivándorolt Amerikába. A kivándorlók az idegen földön nem feledkeztek meg hazájukról s ragaszkodásuk és szeretetük jeléül négy keresztet készítették Kéty község részére. A keresztet egy kivételével fából vannak készítve. A három fából készült kereszt a község különböző utjaira lett elhelyezve. A negyedik kereszt a templom előtt van felállítva. A keresztet vasárnap délelőtt szentelte fel Nyes Mózes görög katolikus kanonok Argyilán Korjolán nagykárolyi vicarius, Genc János esperes, Hetkő Péter vedres ábrányi, Tamás László papfalvai, Lázár György nagyharsányi, Lázár Ferenc fegyverneki, Papp Sándor, Markus Viktor peéri, Manzán Demeter vasadi, Mann Korjolán ve res ábrányi lelkészek segédletével. A szentelési actus délelőtt 9 órakor vette kezdetét és délután 1 órakor nyert befejezést. Szentelés után Szilágyi Viktor kétyi lelkész vendégszerető házában 100 teritékű ebéd volt, melyen részt vett a környék intelligenciája. Ebéd után a kétyi fiatalság dalárdája egyházi éneket, majd világi dalokat adott elő. Délután vécsernyére gyűltek össze az ünneplők. Vécsernye után este tánc volt, mely reggelig tartott. Az ünnepély rendezése Szilágyi Viktor kétyi lelkész buzgó és sikeres fáradozásának érdeme.

* **Drágasági pótlék a megyén.** A vármegyei kisebb tisztviselők még a márciusi közgyűléshez járultak kérelemmel 15 százalék drágasági pótlék megszavazása miatt. Akkor a közgyűlés fedezet hiányában nem teljesítette a kérelmet, hanem oly meghagyással adta ki, az ügyet a számvévőségnek, hogy tegyen előterjesztést arra nézve, vajjon milyen alapból lehetne drágasági pótlékot adni a kérelmezőknek, és hogy mily nagy összeget tesz ki a pótlékként esetleg megszavazandó pénz. A számvévőség mindezeideig nem terjesztette vissza az ügyet a megyéhez. E késedelemre az szolgál alapul, hogy ez ideig még nem találtak fedezetet. De különben már volt rá eset, hogy más alapból vettek fel kölcsönt s abból adták meg a pótlékot s ez az eset valószínűleg most is fenn fog állani, mert a jelenlegi folyton fokozódó drágaság provokálja a közgyűlés humánus belátását a tisztviselőivel szemben, kiknek fizetésük jöllehet részben javítva lett, mindazonáltal elenyészően kevés a mai viszonyok között.

* **A székelyhid—nagyletai vasut.** Almosd község képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésén határozatilag mondotta ki, hogy a Székelyhidtól Nagylétáig építendő vasut költsége re 2000 koronát adnak vasuti törzsrésztvények ellenében. A fedezetet a megszavazott összegre 12 százalék pótdából véli megterüni a képviselőtestület. Az ügygyel a júniusi közgyűlés fog foglalkozni.

* **A jegyzők kérelme.** A biharmegyei községi és körjegyzők tegnap kérelemmel járultak a belügyminiszterhez nyugdíjuk ügyében. 1896-ban ugyanis minden törvényhatósági tisztviselő nyugdíj éveit tekintettel a millenaris esztendőre egyszerre hárommal emelték azaz 1896. három nyugdíjas évet számított. E kedvezmény azonban nem lett kiterjesztve a jegyzőkre is. A magyarországi községi és körjegyzők azóta igyekeznek megyénként maguknak is megnyerni ezt a privilegiumot. Már több vármegye jegyzői megkapták a miniszter-től a kedvezményt, most a biharmegyeiek is kérik, hogy az 1896. évi szolgálatuk 3 évnek tudassék be.

* **A cégtáblák eltűnnek.** Az új közlekedési szabályrendelet már május 1-én életbe lépett. Az új szabályrendeletet azonban nem ismeri minden kereskedő és iparos, ép azért a

rendőrkapitány felhívást intézett most minden olyan kereskedőhöz vagy iparoshoz, kiknek üzletük előtt cégtáblák vannak kitéve, hogy azt pár nap előtt távolítsák el. A jövőben csakis talra függesztett és nem kiálló cégtáblák használata van megengedve. A felhívás betartásának ellenőrzésére a rendőrség lett felhiva.

* **Öngyilkossági kísérlet.** A virágillattal telített május szerelemre lobbantja a fiatal szíveket, melyek a legtöbbször lecsillapulnak hamarabb mint a virág illata elszállana. A statisztikusok állítása szerint május hónapban történik a legtöbb öngyilkosság, mely az ugynevezett csalódás szüleménye. Ezek közé a csalódottak közé tartozik Braun Sándor erdőhályfalvai kereskedő segéd is. Csalódott szerelmében s könnyelműen elviselhetetlennek tartotta azt, mely miatt fegyvert fogott maga ellen és öngyilkossági szándékából meglötte magát. A lövés életveszélyes. A szerencsétlen fiatal embert a debreceni kórházba szállították.

* **Temérdek a hernyó.** A gazdák panaszkodnak, hogy a gyümölcsfákat teljesen ellepték a gyűrűs-hernyók. Ez ellen sikeresen akként lehet védekezni, hogy kora reggel és alkonyatkor vizes ruhával ölik őket. Ilyenkor százával gyűlnek össze a fák kiágazásain. Sok gazda meg is teszi ez irányban a saját érdekében a köteleességet, de ez nem sokat ér, ha a szomszédja elhanyagolja a hernyóknak a pusztítását, mert átvándorol a fertelmes állat a szomszédokba is. A gazdára nézve pedig nagyon fontos, hogy pusztítsa most a hernyót, mert ha elhanyagolja s a falánk had letarolja a gyümölcs fáját, nemcsak az idei termés van oda, de kipusztul a fa is. Az lenne a legheylesebb ha a hegybíró a legszigorubbán járna el s aki nem pusztítja most a hernyót, a leg-súlyosabban büntetne. Ezt kívánja az összes gazdák érdeke s itt nem lehet senkire nézve személyválogatást tenni.

* **A szerelem miatt.** A szerelem miatt öngyilkossá lettek statisztikáját tegnap egy 21 éves leány is növelte. Mint Biharudvariból jelentik nekünk ott Kálmán Zsófia 21 éves leány tegnap mikor egyedül maradt lakásán, egy kőnél segítségével felakasztotta magát. Mire tettét észrevették a leány már halott volt. A megtartott vizsgálat során minden kétséget kizárólag megállapítást nyert az öngyilkosság.

* **Térzene a Széchenyi-téren.** Folyó hó 16-tól kezdve minden csütörtöki napon jó időben este 6—7 óráig a Széchenyi-sétáten a 37-ik gyalogezred zenekara térzenét ad. A folyó hó 16-iki műsor a következő:

1. Waltentel: »Korcsolyázó« keringő.
2. Wagner: Nyitány. Rienzi című operához.
3. Liszt: II. Magyar Rhapsodia.
4. Ziehrer: Nagy egyveleg a »Svihákok« című operettből.
5. Neidhardt: Magyar dalinduló.

* **Öngyilkosság a temetőben.** Dojcsák Erzsébet 52 éves gör. kath. vallású mosónő Bem-utca 6. sz. a. lakos 20 év óta él vadházasságban Vaszi Dániellel, ki ezen idő alatt nem éppen kesztyűs kézzel bánt az asszonnyal. Dojcsák Erzsébetet tegnap éjjel is megverte s gyermekeivel együtt ki űzte a közös lakásból. Az asszony elkeseredésében 12 filléért zsirosszódát vásárolt, ezután Mihály nevű nagyobbik fiával egy bucsuzó levelet íratott családjához ezek után fiával együtt kiment az ősi-i temetőbe s ott a sírok között egy őrizetlen pillanatban, a velehozott zsirosszódát majdnem egészen felhajtotta. A mentők súlyos sérülésével a kórházba szállították.

* **A malacok miatt.** Tegnap délután 3 órakor Fazekas Borbála 26 éves Ósi-tér 14. sz. a. lakos, a vele közös háztartásban élő édes anyjával a malacok felett összeszólla között s elkeseredésében kékköldötött ivot. Sérülése életveszélyes, felépüléséhez alig van remény.

* **A táno vége.** Erdőhályfalváról jelenti tudósítónk, hogy a járás területén Vasadon véres verekedés folyt le haszontalan összeszóllalkozás miatt. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti. Fekete Demeter és Jakób Viktor a korcsmában eddig ismeretlen okok miatt összeszóllalkoztak, minek következtében Jakób Feketét arcul ütötte. Fekete erre kést rántott elő s azzal Jakóbot mellbe szurta. Ezt látva Jakób Adorján a megszurtt testvére, szintén kést vett elő s azzal Feketének gyomrába szurt. A véres verekedés ügyében megindult a vizsgálat.

* **Agyonforrázott gyermek.** Megrendítő szerencsétlenség történt Derecskén. Szentesi Mihály alig négy éves kis leánykája, Mária, borzalmas módon mult ki az élők sorából. A kis gyermekre ráborult egy fazék forró víz és rettenetesen összeégette hamvas, puha bőrét. Pár órai szenvedés után a kis Mariska meghalt. A kétségbeesett szülők azonnal orvos után futottak, aki meg is jelent, de segíteni nem tudott. A gyermek egész teste merő seb volt, haja kihullott és szeme kifolyt. Az orvos csupán enyhíteni igyekezett fájdalmát, melyek rövidesen végeztek vele. A szerencsétlenségből kifolyólag az ottani járásbíró megindította a vizsgálatot.

* **Találtatott.** A vásártéren egy bitangásban talált fekete szamar őriztetik. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél jelentkezzék.

* **Izlésos választéku arany, ezüst bérme-lási ajándék ékszeres és órák csakis olcsó árban** kaphatók Szilágyi Géza és Társa ékszerésznél (Fő utca) Rákóczi-ut Orsolya-zárda épületben, Sebő Imre könyvkereskedésével szembe.

x **Értesítés.** Remek kivitelű csillárok s világító testek érkeztek, melyeket gyári áron elárúsítok, mindennemű villamos vagy légszuszvilágítási, jelző csengő, telefon munkálatok a legolcsóbb áron. Költségvetés díjmentes. Telefon 556. ifj Stern Sándor, Bémer-tér 2.

IRODALOM.

Kis Pajtás. Szerkeszti: Szepessy László. A gyermekvilág képzeletét mindenben kielégítő gyermeklap 19. számának tartalma a következő: Szepessy bácsi: Gyermekálmom. (Vers, címképpel. — Tóth Kurucz János: A hóvirág regéje. (Fáy Dezső rajzaival.) — Brég Gyula: Elefánt és a malac. (Mese, Fáy Dezső rajzaival.) — Laci bácsi: A kis almatolvaj. (Egész oldalt betöltő humoros vers, kacagató rajzokkal.) — Vincze József: Az árva. (A »Szózat költője« című hosszabb irodalomtörténeti csevegésnek megkapó részlete Gerlóczy Géza remek rajzával.) — Szepessy bácsi: Első imádság. (Vers, egész oldalas képpel) — Szalay Mátyás: Palika álma. (Vers.) — Az »Első bimbók« című rovatban Pintér Imrétől: Az éjféli tündértánc. (Mese, Müller Ircsi rajzaival.) Kis pintyőke. (Vers.) — Gyermekhírek, Gyermekirodalom, Tarka-barka, Mulattató, Fejtörők, Szerkesztő bácsi postája stb szórakoztató rovatok zárják eme érdekességében páratlan gyermeklapot, melynek előfizetése: egész évre 6 kor., félévre 3 kor., s megrendelhető T. Pelikán Krizsó társszerk. és kiadónál: Budapest, VII. kerület, Thököly-ut 16.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szerda: Kurucfurlang, énekes vigjáték. Bognár János felléptével.
Csütörtökön: Szép Heléna, operett.
Pénteken: Szép Heléna, operett.
Szombaton: Milliárdos kisasszony, operett.
Vasárnap: A táncos regiment, ujdonság.

Bognár János fellépése. A nagyvárad közönség tekintélyes részének kívánsága teljesedk ma, mikor régi kedves színészét: Bognár Jánost látja viszont a színpadon. A »Kurucfurlang« kerül előadásra, a melyben Bognár János egy tipikus kitűnő alakítást kreált annak idején, ezt játsza el ma este is. Az előadást egyébként is részben új és elsőrendű szereposztásban láthatjuk. Bognár János részére óvációk készülnek hívei körében.

TÁVIRATOK.

Királyunk adománya.

London, május 14. A német kórház javára rendezett lakomán az elnök tudatta, hogy Ferenc József király 500 fontot ajándékozott a kórháznak. Vilmos császár kétszáz fontot ajánlott fel erre a célra.

A kiegyezés.

Budapest, május 14. Mint a »Pester Lloyd« jelenti, az osztrák szakminiszterek tegnap ülésre gyűltek egybe, melyben a kiegyezési operátumot vették tárgyalás alá. A tanácskozást ma folytatják és befejezik és azután az operátumot Budapestre küldik. Ha a magyar kormány az osztrák kormány javaslatait áttanulmányozta, akkor azután a két miniszterelnök előbb egyedül, azután pedig a szakminiszterek bevonásával fog tanácskozni a kiegyezési elaborátum fölött.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, máj. 14. Holnapszünete van a képviselőháznak, mert a miniszterek és a képviselőház küldöttsége a pécsi országos kiállítás megnyitására lesz. A cseléd-törvény tárgyalását csütörtökön folytatják. A tárgyalás valószínűleg kinyulik a hét végeig. A jövő hét elején a vasutasok fizetésrendezése, majd meg a szolgálati pragmatikája kerül tárgyalásra. Ezalatt a közös pártkonferencián behatóan megvitatják a cseléd-törvény részleteit. Ez az értekezlet, mert az érdeklődés nagy, 4—5 napig eltarthat. A rákövetkező héten azután folytatni fogják a cseléd-törvény részletes tárgyalását a Házban.

A horvátok elégedetlensége.

— A kormány nem enged. —

Budapest, május 14. A horvát képviselők ma is teljes számmal voltak jelen a képviselőház ülésén. A horvát képviselők itt élénken tárgyalták Pejacevich bánnal, majd Josipovich horvát miniszterrel a vasutas szolgálati pragmatika felől. A horvát képviselők ma is követelik, hogy a magyar államvasutak hivatalos nyelve Horvátországban a horvát legyen, mert Horvátország hivatalos nyelve a horvát. A végrehajtó bizottságuk ma délben sürgős értekezleten meg is állapította azokat a módosításokat, melyeket a szolgálati pragmatikáról szóló javaslatba bele illeszteni akarnak. Ha nem sikerül a megállapodás e módosítások dolgában a kormánnyal, akkor a horvátok a közlekedési bizottságban igyekeznek azokat érvényre juttatni. Itt Tuscán Gergely horvát képviselő fogja a horvát kívánalmakat kifejezni.

A végrehajtó bizottság megállapodásait a Wekerlével és Kossuthal a horvát bán és Josipovich meg Nikolics osztályfőnökök közölték. Wekerle és Kossuth 2 óra hosszat tárgyalt velük. A horvátok el vannak szánva, hogy ha a meg egyezés nem sikerül, kilépnek a koalícióból és ellenállást fognak kifejtetni a törvényjavaslat ellen.

A horvát bán valószínűleg le fog mondani, még ha sikerül is némi megegyezés. A kormány azonban semmi esetre sem fog engedni a törvényjavaslat alapelveiből, csupán annyi engedelményt hajlandó nyújtani, hogy a horvátországi vonalakon a vasuti alkalmazottak horvátul is tudjanak, de a belső szolgálati nyelv mindenütt magyar lesz. A magyar kormány nem ijed meg a fenyegetésektől sem, mert a javaslat sorsa felől a törvényhozás három faktora dönt és nem a horvát képviselők.

Az osztrák választások.

Bécs, május 14. Egész Ausztriában ma folynak le első ízben az általános választójog alapján a reichsrati választások. Ma 439 helyen választanak, 70 galiciái és 7 dalmáciai képviselőt a közelebbi napokban választanak. Bécsben a választások reggel 6 órakor kezdődtek. Bár a választásokon igen élénk a részvétel, a városnak képe rendes. Az első reggeli órákban a munkások nagy tömegekben tödültek a választások színhelyére. A vidék minden részéből érkező jelentések szerint ott is élénk a részvétel a választásokon.

Bécs, május 14. Ausztriában ma tartják a reichsrathi választásokat. A választási aktust reggel 6 órakor kezdték. A szavazatok leadása délután 5 óráig tart. A választásban való részvétel, minthogy Bécsben és Alsó-Ausztriában a kötelező választás van bevezetve, meglehetősen élénk. Már a kora délelőtti órákban számos szavazó jelent meg az urnáknál. A választási aktus ezideig a legnagyobb rendben és nyugodtan folyik. Sok gyár munkásainak megengedte, hogy délelőtt a választás miatt ne dolgozzanak. Más gyárak délelőtt dolgoztatnak és délután adnak munkásaiknak szabadságot, hogy az urnákhoz mehessenek. Dél felé a választási helyiségek körül mindenütt nagy tolongást észleltek.

Bécs, május 14. Az 516 mandátum közül, amelyet az új választó törvény megteremtett, ma 439 nek sorsa dőlt el. Sehol sem zavarták meg a rendet és nyugalmat. Apróbb verekedés volt Prágában és Triesztben. Bécsben magában 366,858 választó vesz részt a választásban. Már most is meg lehet jósolni a választás eredményét. Bécsnek 33 választókerülete közül minden valószínűség szerint 2-3-ban a liberálisok, 9 vagy 10-ben a szociálisták, a többiben keresztény szociálisták fognak győzni.

Troppau, május 14. A cseh szociálisták jelöltjét, Kubalik újságkiadóhivatali tiszviselőt tegnap este Podvije közelében cseh legények megtámadták és kövekkel súlyosan megsebesítették. A tettesek a sötétben elmenekültek. Kubaliket a kórházba szállították.

Budapest, május 14. Bécsből jelentik: Eddig a választások minden nagyobb rendezavarás nélkül folynak. Oly választókerületekben, hol a választók száma több, mint 20 ezer, délig a választók fele leszavazott. A szociáldemokraták

erősen reménykednek, de a keresztényszociálistáknak is ép oly nagy a bizalmuk.

Budapest, május 14. A bécsi Váczsonyi, Bródy, Leitner és Rácz képviselők, a főváros törvényhatósági bizottságának több tagjai Bécsbe utaztak, ahol őket szívesen fogadta a bécsi magistratus és a szükséges felvilágosításokkal szolgált nekik.

Az újszülött spanyol királyfi.

Madrid, május 14. Az aszturiai herceg keresztelőjét elhalasztották, mert több udvar missiók által képviselteti magát, melyek keddig nem érkeztek meg. Altonz arra kérte Magyarország-Ausztria, Anglia, Németország és Portugália uralkodóit, hogy engedjék meg, hogy nevüket a trónörökös neve mellé tehesse. Az újszülött neve lesz: Alfonz Pío Chrisztino Eduard, de Franciszko Gulielmo Carlo, Henrique, Eugenio Ferdinando, Antonio Velencio.

Öngyilkos nagygyáros.

Budapest, május 14. Ma délben Rutter Tivadar 74 éves gazdag szappangyáros lakásán föbe lőtte magát. Az öngyilkos nagygyarost halálosan sebesülve a Herzog-féle szanatóriumba szállították, ahol délután meghalt. Öngyilkosságának az az oka, hogy Rutter Tivadar egyetlen testvérét a háza előtt februárban agyon-gázolta a villamos. Ez buskomorrá és öngyilkossá tette.

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

38.

És mi több: az az édes hang mely eddig oly csodás dalokat sugott neked, vándoréletem összevisszaságában el fog nemúlni, génusod nem fog többé megnyilatkozni, csupán lüktetni, lázongani fog benned, mint egy gyötrő nyugtalanság és a kincset mit a gondviselés lelkedbe fektetett, úgy fogod érezni, mint valami nyomasztó terhet, de a bűvös szót nem fogod meglelni többé, melylyel e kincset folyóvá teheted!

Lensky setéten bámult maga elé.

— Ah, Boris, ne vétkezzél magad ellen, mert én vétkeztem ellened, — kezdé Natália újból megtört, fátyolozott hangon, ne, engedj hogy ez első csalódás szárnyadat szegjel Operád gyönyörű volt — igaz — de még korántsem volt a legjava annak, a mit adhatnál! Allj neki, fejtse ki minden erődöt és az oly magasan fog állani, hogy az irigység keze nem fogja utolérhetni! Legyen türelmed, áldozd fel a virtuózt a zeneszerzőnek és meglásd, hatalmas diadal lesz a bérérd!

Lensky erősen összevont szemöldökkel hallgatta a kétségbeeséstől feltűzött ékesszóli szavakat. Mire Natália elhalgatott néma maradt. A szegény asszony azt hitte győzött. Hozzá simulva, mindkét karjával átölelte nyakát és édesen sutogta: — Itt maradsz, Boris, — nemde itt maradsz?

Egy darabig hagyta tenni amit akart, aztán leoldá magáról karjait, mint a hogy bilincsektől szabadítjuk meg magunkat és türelmetlenül kiáltá: — Nem lehet — ne gyötrj tovább — mennem kell! — Azzal felugrott, hogy a szobát elhagyja. Az ajtónál visszafordult

Natália felé: — Jösz! — kiáltá. — A reggeli meghül?

— Mindjárt! — felelé Natália, — mindjárt. — Fázott és didergett. Egy nagy ijedség megbénító hidegét érezte egész testében. A dolgok rosszabbul álltak mint a hogy hitte. Valami kifelé csalogatta, csábitgatta férjét. Miután legyőzte az első, terveit keresztülvágó, kellemetlen meglepetést, tulajdonképpen őrtult az alkalomnak, hogy egy időre elszabadul láncától és elhagyhatja családját. Az mitől a jövőben rettegett, már is beállott — természetének cigányos eleme felébredt és jogát követelte.

*

Az egyezés Lensky és az impressarió közt csakugyan létrejött, a szerződés aláíratott és a művész elindulása október elejére tüzetett ki. A nyarat családjával egész csöndben Páris közelében akarta tölteni.

A Natália által választott nyári tartózkodási hely Páristól vagy egy órányira esett s vagy tizenöt percnnyire a vasuti állomástól; elragadó ósdi ház volt, egy nagy park legárnyasabb zugába huzva meg magát, míg a park közepén, nagy kastély állt üresen. A kastély modern stílusban épült, a ház pedig egy első Ferenc korából való, tatarozott romnak volt mondható. A kastély neve: »Le château des Ormes« — és a kis ház: »l'Éremitage«. Utolsó tulajdonosa újjáalakította, hogy kedvenc leánya ott élje mézesheteit. A mióta a leány meghalt, az Éremitage üresen állt és a birtokos a kastélyt sem volt képes többé szivlelni, Mind a kettő bérbeadandó volt. Lensky nevére bizta a választást. De hát mit is kezdett volna a nagy kastélyban! Az Éremitage jobban tetszett neki. Az ablakok mind egyenetlenek voltak ugyan, az egyik kicsi és keskeny, a másik igen széles, de valamennyi ékes faragványu kőkeretek el pompázott. A fák magasan tulemelkedtek a háztetőn és éjjel nappal édes, ábrándos dalokat zummogtak, melyekhez az ezüstös kis patak szorosan a ház mellett folydogálva el, összhangzatosan monoton kísértet dűdölt.

A földszint az építészethez híven, korai renaissance-stylben volt berendezve, barna gerendákkal a tetőzetten és műfaragásu táblázzattal a falakon. Óriási márvány-kandallók, vas csillárok és fali gyertyatartók, nehézkes butorok hozzájárultak, hogy a szemlélő képzelő-tehetséget első Ferenc király sokat megénekelt korszakába visszavarázsolják.

A mélyen, két oszlop közé szorított kapu két oldalán nyulánkan himbálóztak a liliumok, melyek teljes virágzásnak indultak, midőn a hitestársak elfoglalták szállásukat, a seplőtlen fejeik nyájasan bölintgattak be a földszinti szobák ablakain. Lábaiknál levendula és centifóliák virágoztak, magasszáru rózsatők a magasból küldték illatos üzeneteket. A régi fák ágazatja az ablakok előtt elég sűrű volt, hogy a túl-talakodó napsugarak útját állja, de nem elég sűrű, hogy teljesen kizárja őket.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Dr REZSŐ MÓR

ügyvéd

NAGYVÁRAD.

Van szerencsém értesíteni, hogy az eddigi »Rosenthal« vezeiék nevemet »REZSÓRE«-re változtattam

Tisztelettel
REZSŐ MÓR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. **Eredeti Panama-kalapok.** Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zsefir ingek. Elegáns divatmellények.

Egyedüli raktár a hírneves **Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.**

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, május 14	
Buza április	13.15 — 13.35
Rozs április	13.50 — 13.30
Tengeri május 1907.	10.80 — 11.05
Repcze aug.-ra	27.80 — 28.24
Zab ápr.-ra	15.20 — 16.10

Értéktözsde.

Budapest, május 14.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leészámítoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasútrészvény	670.—
Közuti vasut	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 május 14-én.

Magyar aranyjáradék 4%	11.21
Magyar koronajáradék 4%	99.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 4%	83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermeknyersorsjegy-kölcsön	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	150.—
Osztrák járadék ezüstben	99.50
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
18. O. oszt. államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Varosi villamosvasut	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	683.25
Osztrák magyar államvasúti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24117
Páris vista a	95.47
20 márkás arany	37.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívás.

A „Biharmegyei Kereskedelmi-
Ipar- és terményhitelbank“

1907. évi május 16-án, délután 3 órakor Nagyváradon, saját üzleti helyiségében (N.-Teleki-u. 3.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés napirendje:

- Az igazgatóság indítványa:
  - 750 darab új részvény kibocsátása és ennek megfelelőleg a részvénytőke felemelése iránt.
  - a kétes követelések tartalékalapjának megszüntetése és felhasználása az alaptőke és rendes tartalékalap szaporítására.
- Az alapszabályok módosítása.

Nagyvárad, 1907. évi április hó 24-én.

Az igazgatóság.

Azok a tisztelt részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12 §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg legalább egy hónappal a nevükre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A közgyűlés napirendjének első pontjára is kiterjedő új alapszabály tervezet folyó évi május hó 10-től kezdve az intézet helyiségében megtekinthető, sőt a részvényesek kívánataira nyomtatott példányban is megküldetik.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Új találmány!

Törvényileg védve.

A fürdőző közönség és a gyomorfájások figyelmébe.

A kinek egészsége és élete kedves, mielőtt fürdőre menne, el ne mulassza meg-hozatni a szabadalmazott

— állítható —
gyomorvédő övemet

amely egy különleges flanel-lel bélelt ruha-féle, a világon egyedül álló páratlan egészség biztosító, mert utasításaim szerint viselve, nemcsak, hogy a meghűlést, a megbetegedést lehetetlenné teszi, de bármily régi gyomorfájásokat, gyomorgörcsöket, bélfájdalmakat, hasmenéseket, csikarásokat stb. azonnal néhány perc alatt megszüntet, ehetik bármit, folyton kitünő étvágyat, rendes székelést biztosít, tehát valóságos **betegség üldöző**, éppen azért egy a fürdőző közönségnek, mint a gyomorfájásoknak **megfizethetetlen**, tehát nem szabad sajnálni ennek csekély árát, melyért százszorosan, esetleg életével fizetheti meg **fukarságát**, mert hiszen mindenki tudhat is rá példát, hogy mert ilyen védő eszköz nem létezett, gyógyulás helyett halálos hűlést kapott, **mert nincs veszedelmesebb, mint az elázott testtel a fürdőzésből az állítható gyomorvédő öv nélkül, az esetleg időközben hirtelen lehűlt zivataros levegőre kijönni**, egy perc alatt halálos hűlést kaphatni.

Férfi vagy női, I. szám, mely legtöb-bekre alkalmas 3 korona. II. túl nagy természetűekre 3 korona 50 fillér.

Utánzás tilos.

Egyedüli készítője, mint a szabadalom tulajdonosa:

TAKÁTS DÁNIEL

Váradi-Velence, Sorompó-u. 2. A vasuti sorompó mellett.

5162,5225—907.

Hirdetmény.

Nagyvárad összes városrészeire vonatkozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott folyó 1907. évi állandó évi fizetés utáni IV-ed osztályu kereseti adókiivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t. c. 16. §-a értelmében f. é. május hó 14—21 ik napjain át nyolc napi közszemlére a városi adóhivatal és pedig az I-ső kerület (Olaszi) nézve a 21 ik a II-ik kerület (Ujváros és Külváros) nézve a 15-ik számú s a III-ik kerületre Váralja, Velence Csillagváros és a Hegy) nézve 26 ik számú szobájában azon figyelmeztetés mellett tétetnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, azon idő alatt, a jelzett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adó-nemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovtak meg, ezen adójuk k adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt — a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni.

Nagyvárad, 1907. évi május hó 11.

Városi adóhivatal.

Papi ruhák.

Mint néhai Lobotka István hirneves volt papi szabónak tanítványa és hosszú ideig segédje bátorkodom a nagyságos- és föltisztelendő papság becses figyelmét Kisfürdő-u. 17. sz. alatti saját házamban megnyitott szabó üzletemre felhívni, ahol mindennemű papi ruháknek szintartó, erős, jó szövethől való elkészítését jutányos árban elvállalom, s miután a szabást egy budapesti szabásztanártól tökéletesen elsajátítottam azoknak szakszerű előállításáról alkalma lesz minden megrendelőnek meggyőződni. — Vidéki megrendeléshez elég egy minta reverenda beküldése is; kívánatra azonban a helyszínére személyesen is kiutazom.

Becsés pártfogást kér:

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi és polgári-szabó.

Nagyvárad, Fürdő-utca 17. szám.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

— — — divat üzlete — — —

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő **CSORDÁS TESTVÉREK fűszer és csemege üzletét átvettük**, azt korszerűen, a legjobb új árukkal berendezve

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

törvényesen bejegyzett cégünk alatt tovább vezetjük, raktáron tartunk

—== NAPONTA FRISS TEA-VAJAT ==—

Az általános fűszer, anyagáru és déli gyümölcsökön kívül, még mindennemű csemege-árukat, sajtok, hidegfelvágottak, különféle conservákat, asztali- és csemege borok pezsgők, likörök, angol rum, kül- és belföldi cognak, friss töltésű ásványvizeket.

Vetemény magvakat, mindennemű gazdasági cikkeket.

A n. érdemű közönség szives támogatását krjúk, biztosítva t. vevőinket, szolid árak mellett, becsületes és figyelmes kiszolgálásról.

Telefon 249.

Moskovits

cipőgyár

Kossuth-utca

Helyi ipar.

Csodálatos olcsó!

Vásárlásra ritka alkalom!

kinálkozik mostan egy **rövid ideig** a t. vevőközönségnek

TESZLER SIMON gyapjuszövet és posztónagykereskedőnél (Zöldfa-utca 33.)

Ki célba vett **más vállalat** következtében raktárán levő összes árucikkeit mélyen leszállított árban bocsátja eladásra.

HAÁSZ MANÓ női kézmű- és divatáruháza NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca elején

A költözködéshez szükséges szőnyegek, függönyök, garnitúrák, paplanok, és matracok a legnagyobb választékban kaphatók.

Ugyszintén minden más nyári cikkekben is gyönyörű újdonságok vannak.

— Az árak pedig, tekintettel a nálam levő nagy forgalomra, a legolcsóbbak. —

A ki eddig eredménytelenül játszott az osztály-sorsjátékon
A ki még egyáltalán nem kísérte meg abban szerencsését
A ki tényleg főnyereményhez akar jutni
A ki pontos és előzékeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalommal a legnagyobb szerencsegyűjtődéhez

GAEDICKE bankházához.

Az I. osztály huzása már május hó 23. és 25-én.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad sorjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

A pénz küldéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

GAEDICKE

bankház

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: Nagyvárad Szilágyi Dezső-u. előbb (Apáca-utca) 18.

A legjobb amerikai anyagból készit

fogakat,

végez minden e szakmába vágó műveletet.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és diszitó műhelye Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő szalon berendezések, mindennemű modern styl szerint. Vas, réz és hajlitott fa-butorok rendkívül nagy választékban.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak. Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50

1/4 K3.-

1/2 K6.-

1 K12.-

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY-UTCA 60.

Sorsjegyeink Nagyváradon kaphatók: Grósz Ignatz. ált. takarékpénzt. pénztárnoknál.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.